

KÉPERNYŐ

A Film, Színház, Muzsika legutóbbi száma közli Máriássy Judit választát arra a levélre, melyet a budapesti Huba utcaiak Kiváncsiak Klubja küldött a kritikusknak. Ebben a választásban olvastam, hogy a HUKK-isták „kedvelik a vidám, szép kiállítású, lírai, zenés műsorokat és Antal Imrét, ha konferál.” Antal Imre a tv Halló fiúk! Halló lányok! műsorának társ-konferansza, s míg Máriássy Judit a Szerencsés Flótás című tv-operett ürügyén írta sorait, ezuttal itt a fenti levélrészlet ürügyén szólunk bozza a — Halló fiúk!-hoz.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy Antal Imre „civilben” zongoraművész. Ez persze valójában ki is derült a műsorból — hiszen a csütörtöki adásban például egy Chopin mazurkát játszott kitűnően —, de közel sem olyan egyéniség, akit a „szigorú, de igazságos” közvélemény-levél úgy említsen, hogy akkor szeretik, „ha konferál”. Mi inkább akkor szeretjük, ha többet zongorázik, de riporterként is szívesen hallgatjuk. Szívesen azért, mert természetesen, sallangmentes modora van, s nemritka baklövésével is — melyekért máskor bizony alaposan lepisszegjük a riportert — nagyon rokonszenves.

Allandó társai Kern András és Farkas Zsuzsa. Kern András — az országos amatőrfilm fesztiválon győztes Mi lesz? rendezője és egyik főszereplője — sajnos még mindig alatta marad a várokozásnak. Tulságosan igyekeznek magára erőltetni egy Garas Dezső-féle jópofáskodó pózt — amihez kétségtelenül hozzájárul bizonyos arc és alkatbeli hasonlóság is —, de ezzel éppen elmentkező hatást tud kelteni. Farkas Zsuzsa — Kern filmbeli partnere — pedig amolyan suta indikátor ebben a közegben: a piros fenolftaleint elszíntelenti, de ezt teszi a kék lakmusszal is. Mit is mondhatunk még a csütörtöki Halló fiúk!-ról? Bemutattak a változatlanság kedvéért ismét egy gitáregyüttest — elég jól, s a martfűi cipőgyárat — nagyon rosszul. Aztán elhangzottak „hülye” szövecek, az ábrándos szemű Németh József énekelt, Pauló Lajos rendezett és Békés József szerkesztett stb., stb.

Nem lehetne több tartalommal megtölteni ezt a 14—18 éveseknek címzett népszerű tv-műsört?

N. I.

Az újvidéki sajtó

a szegedi művészek vendégszerepléséről

Mint már jelentettük, a szegedi opera három művésze, Vaszy Viktor karmester és Berdál Valéria, Vargha Róbert operaénekesek nagy sikerrel szerepeltek június 11-én és 13-án az újvidéki Szerb Népszínház előadásán. A szegedi vendégek közreműködéséről nagy elismeréssel ír az újvidéki Magyar Szó is. A lap kritikusa szerint Vargha Róbert „megmutatta: a magasságokban hőstenori csengésű hangja jól kiemeli énekszerkepe lírai részeit is.” A szegedi énekes Rodolpho nagyárijával „megérdemelten aratott nyíltszínt tapstot.” „Az igen kulturáltan éneklő Berdál Valéria — folytatja tovább a kritikus —

egyszerű, de kifejező játékkal kedves, bájos Mimit állított színpadra.” Nagyárijával ő is nyíltszíni tapstot kapott, s mint a kritikus megállapítja, „jól képzett, kiegyensúlyozottabb hangja a felsőbb regiszterekben koloratúr színezetet nyer.” Vaszy Viktor zenei vezetésének biztonságát emeli ki a kritikus és rámutat, hogy „szilárdan egybefogta az előadást, amelyen nem lehetett érezni az időnyelvése szokott hatását.”

„A szegedi vendégszereplése — fejezi be ismeretét — a kritikus — egy kezdeményezés első lépése, s reméljük, mindannyiunk meglepődésére követi majd a többi is.”

A vezetőképző tanfolyam záró előadása

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának és a Közgazdasági Társaság Csongrád megyei csoportjának kezdeményezésére létrehozott vezetőképző tanfolyam első fél éve végetért. Eddig 13 előadás hangzott el. A záró előadást dr. Marcell Jenő a Marx Károly

Közgazdaságtudományi Egyetem Igazgatási Tanácsának tanársegéde tartotta; vállalati önálló elszámolás szervezése címmel. Az előadásorozatot a nyári szünet után szeptemberben folytatják és a tervek szerint még további kilenc előadásra kerül sor.

Bátor kalonák

A lengyel néphadsereg egyik telephelyén Krzyzankiewicz tiszthelyettes és Bregier ővezető üzemanyagot vett fel. Eppen végeztek a munkával, amikor észrevették, hogy a szomszédos tartálykocsi váratlanul kigyulladt. Gyors elhatározással és nagy lélekjelenléttel kimentették saját kocsijukat, azután a lángban álló tartálykocsi oltásához fogtak. Beavatkozásuknak köszönhető, hogy a telephelyen nem következett be robbanás. A két bátor katonát tettük elismerésül kitüntették.

Az új nemzedékhez tartozik. Esti iskolán pótolta korábbi iskolai mulasztását, szakmunkásképző tanfolyamot végzett, pártoktatásra járt. Legénykorában a KISZ-ben tevékenykedett. A közösséghez, szervezethez tartozásnak valamilyen belső szükséglete él benne. Azért közeledik a párthoz is.

Lényükben hordozzák...

Beszélgetés három párttagjelölttel

Három szövetségi gazda párttagjelöltséget fogadta el idén a sándorfalvi Rózsa Ferenc Tsz pártalapszervezője. Ezzel három gazdai vállalt felelősséget.

Az embereket az élet, a közösség, a munka neveli kommunisztává; persze csupán azokat, akik lényükben hordozzák a közösség és az igazságos tevékeny szolgáltatásnak bensei szükségletét. Valahányszor párttagjelöltekkel beszélgetek, szavaik és tetteik mögött azt keresem: van-e bennük „közösségi töltés”? Magának érzi-e faluját, embertársai gondjait, vagy az országos ügyeket?

1

Deák Sándor zömök, erőteljes fiatalember. Hat éve

brigádvezető. Németh László, a pártalapszervező titkára azt mondta rá: „hajtság” ember, megköveteli a fegyelmet, a jó munkát. A tsz fiatal elnöke pedig azzal jellemezte a brigádvezetőt: igazságszerető, megmondja véleményét a gazdaságvezetőknek éppúgy, mint gazdátársainak. Ezért választotta a tsz küldött közgyűlése az elnökről bizottság elnökévé.

Evek óta jó brigádvezető, olykor szigorú, kemény.

Vannak olyan fogatosok, akik válogatnak, arra spekulálnak, hogy könnyebb és ugyanakkor több keresetet biztosít munkát fogjanak ki. Szerintem rendre mindenkinek vállalnia kell a jó és a rossz beosztást — hangoztatta Deák Sándor.

Makszim Gorkij

Az alkotóenergia forrása

...Azt kérdezték: „Melyek az igazi proletáriró ismertetőjelei?” Azt hiszem, nem sok ilyen ismertetőjele van. Ezeknek sorába tartozik az író aktív gyűlölete minden

iránt, ami akár kívül, akár belül gúzsba köti az embert, minden iránt, ami gátolja az ember képességeinek szabad fejlődését és kibontakozását, a kérelhetetlen gyűlölet a naplopók, az élősködők, a mindent elvarosítókat, a talpnyalók, s általában a csirkefogók minden fajtája iránt.

Az ilyen író tiszteli az embert: minden alkotóenergia forrását látja benne, minden dolgot, a föld minden csodájának megteremtőjét, harcost, aki leigazza a természet elemi erőit, és új „második” természetet teremt. Ezt a „második” természetet az emberi munka, a tudomány és a technika azért hozza létre, hogy végre megóvja az embert fizikai erőinek haszontalan elfecsérlésétől, attól az ostoba és cinikus erópazarlástól, amely az osztályállam viszonyai között elkerülhetetlen.

Az ilyen író eszményíti a kollektív munkát, amely az élet új formáit akarja megteremteni; olyan formákat, amelyek végképp lehetlenné teszik, hogy egyik embernek hatalma legyen a másik felett, s véget vet az emberi erő értelmetlen kizsákmányolásának.

Harminc esztendővel ezelőtt halt meg a világhírű szovjet író. Ebből az alkalmából közöljük e részletet „A proletáriró” című leveléből, amelyet a pokrovszki technikum irodalmi körének tagjaihoz írt 1928 áprilisában.

Az ilyen író megbecsüli a nőt; nemcsak a fiziológiai élvezet forrásának tekint, hanem hűséges társának is, aki segítségére van az élet nehéz küzdelmeiben.

Az ilyen író tudja, hogy a gyermekek olyan emberek, akikkel szemben felelősek vagyunk minden cselekedetünkért.

Az ilyen író minden lehető módon arra törekszik, hogy minél aktívabb magatartásra serkentsen olvasóit az étellel szemben, hogy önbizalmat öntsön beléjük, s meggyőzze őket arról: van erejük és képességük legyőzni önmagukban és önmagukon kívül mindent, ami gátolja az embereket abban, hogy megértsék és átértsék az élet nagyszerű értelmét, a munka végtelen jelentőségét és örömet.

Röviden így foglalható össze felfogásomat arról az íróról, akire a dolgozók világának szüksége van.

Mint tudjátok, a munkások világában most van ébredőben a hatalomra törő akarát, s ez olyan folyamat, amelynek világszerte tanúi vagyunk: nemcsak Európában, hanem Ázsiában és Afrikában is.

S nektek, akik a Szovjetunió dolgozóinak élcsapata vagytok, tudnotok kell, hogy ti vagytok egész bolygónk dolgozó tömegeinek példaképe, hogy tízmilliók szeme szegeződik rátok, s tízmilliók fülelnek szavatokra.

A történelem nagy munkát ró rátok, fiatalokra: rátok vár az a feladat, hogy az új embertársulatot, az új élet felépítésének tanítóit legyetek. Ez arra kötelez benneteket, hogy szüntelenül, szorgalmasan tanuljatok — mindenekelőtt tanuljatok. Minél többet tud az ember, annál erősebb, ez vitathatatlan. S ha azt is tudja az ember, milyen nagy és magaslatos a cél, amelyért küzdenie kell, még erősebbé válik.

Akkor nem létezik számára többé az, amit „a hétköznapiak kicsinyes gondjainak” neveznek, az életet elcsúfító sok ócska limlom és szemé, az „évszázadok pora”: megszűnik létezni számára mind az, ami a „nyárspolgáriság”, a „kispolgáriság” szegénytelen pszichológiájának tartalma, s akkor mindezek nem fertőzhetik meg többé az író sem.

Az író nem törődhetik bele abba, hogy meggyökeresedett ócska előítéletek mérgezzék meg levegőjét, hanem kitarotán harcolnia kell ellenük; nem siránkozhat és jajgat, hanem nyomásztják és gátolják a „hétköznapiak” kicsinyes gondjai; tudnia kell, hogy a lét torz jelenségei

mindenkit gátolnak, s panaszkodni nem lehet leküzdeni őket; csak a bátor harc, csak az örömmel végzett, kitartó munka küszöbölheti ki életünkben a torz jelenségeket.

Az írónak megingathatatlan biztonsággal tudnia kell és jól emlékeztetnie kell végre, hogy az ember nem természeténél fogva „aljas”, hanem csak az osztálytársadalom undorító szervezete rontotta meg. Az osztálytársadalom nem állhat fenn erőszak nélkül, a létfeltételeihez tartozik, hogy felszítssa az embereket az irigységet, a kapzsiságot, a gonoszságot. A lustaság is taplalja bennük — az irtózat a rájuk kényszerített és gyakran értelmetlen munkától — s beléjük oltja a könnyű meggazdagodás vágyát. Ocsó és hitvány élvezetek hajhászása, fesslettsége, részeskedésre és mindenféle ocsmányságra nevelik őket.

Nektek, fiataloknak pedig tudnotok kell és emlékeztetnie kell végre, hogy vannak, akiknek előnyös és elengedhetetlenül szükséges az hangoztatni, hogy az „aljas” az ember „vele született” tulajdonsága. Ez a tulajdonság — mondják — az ember zoológiai, állati ösztöneiben gyökerezik, az „ördög” oltotta és oltja újra meg újra belé, mert az ember viselkedésében mindig „az emberi lélekért” vetélkedő ösellenések, az ördög és az isten örök harca nyilvánul meg.

Ennek a tannak a mé-

lyen az a szándék rejlik, hogy korlátok közé szorítsák az emberi lélek szárnyalását, kiűljék az emberből a jobb életre, a munka és az alkotás szabadságára törő akaratot, s az osztályállam és osztálytársadalom rabszolgájává neveljék. Ez a tan csupán nyersanyag, tekint az embert, vasércnek, amelyből baltát, láncot, szuronyt, vasalót lehet gyártani — egyezőval mindenféle szerszámot, munkaeszközt.

Akik ezt hirdetik, valóban „aljasnak”, vagyis olyan alacsonyrendűnek, hogy nem érnek el a becsületes, tevékeny, dolgozó élet szintjére; olyan emberek, akik nem tudják, de nem is akarják elképzelni az élet más formáit, mint azokat, amelyekbe oly cinikusan, s a dolgozó népre oly megalázó módon bebörtönözték az életet. Azt az elméletet, amely szerint a gonosz ösztönök „vele születtek” az emberrel, vagy az ördög oltotta bele, igen könnyű megcáfolni azzal a ténnyel, hogy az úgynevezett „vademberek” — az afrikai néger törzsek, vagy a mi szibériai törzseink: a jakutok, a burjátok, a tunguzok — alapjában véve igen jó emberek, mint ezt a tudós etnográfusok bizonyítják...

„Úttörők a biztonságos otthonért” mozgalom

Felhívás a nyári gyermekbalesetek csökkentéséért

Az Állami Biztosító adatai szerint tavaly több mint 26 ezer gyermekbaleset történt, közülük 135 halálal végződött. A legtöbb halálos baleset a közlekedésben fordul elő utána következnek az otthon, lakásban udvaron keletkezett halálos balesetek száma.

A Magyar Úttörők Szövetsége, a Pedagógusok Szakszervelete, a Magyar Vöröskereszt és az Állami Biztosító a nyári gyermekbalesetek csökkentéséért naplopályázzal egybekötött „Úttörők a biztonságos otthonért” mozgalomra bocsátott ki felhívást. Ebben minden úttörő egyénileg vehet részt.

A részvevőknek a mozgalmi követelményeknek teljesítéséről eszménynaplókat kell vezetniük a következő szempontok alapján: 1. Visszaid meg, mit tartasz a legveszélyesebbnek a nyári balesetek között? 2. Mit kell tenni és mit tétellel a nyári fertőző betegségek, mérgezők és egyéb ártalmak elkerüléséért? 3. Figyeld meg, hogy a gyermekek milyen szabálytalanságot követnek el a közlekedés közben. Mit tétellel azért, hogy e miatt ne következzenek balesetek? 4. Figyeld a Páltyás című lap száma. Töltsd az „Úttörők a biztonságos otthonért” címmel megjelenő különfeladatokat, teljesítését vezesd be a naplóba. Nézd meg az utvonott látható rajzokat és írd le a naplóba, mi a helytelen azokon és milyen balesetet okozhatnak? Az úttörőcsapatok szeptember 15-ig gyűjtik össze a naplókat, s azokat a Vöröskereszt szeptember 15-én Szegedi Járás elnökségéhez (Szeged Vörösmarty u. 7.) kell beküldeni. A pályázaton résztvevők között meglepetésként 100-100 értékes jutalmat sorsolnak ki.

Jogászkunk válaszol...

vonást eszközöl — szervi illetékes beosztottjának munkaviszonyából fakadó kötelezettsége, hogy a munkakörébe tartozó feladatokat lelkiismeretesen, legjobb tudása szerint, a részére biztosított jogok „rendeltetésszerű gyakorlásának” megfelelően végezze el. Amennyiben a fenti jogszabályban előírt kötelezettségének az intézkedést foganatosító dolgozó nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, fegyelmi vétséget követ el, amelyért felelősséggel tartozik. Beosztott dolgozó esetén a fegyelmi vétséget elkövető mulasztásért (a mulasztás is fegyelmi vétségnek képez) a munkáltatónak felelőssége van. Ennek elmulasztása a vezető felelősségét alapozza meg.

2. Minden olyan magatartás, illetőleg intézkedés, amely a munkaviszonyban levő (vagy azon kívül) dolgozó jogainak érvényesülését — tevékenységgel vagy mulasztással — akadályozza, akarva, vagy akaratlanul hangulatot kelt népi-demokratikus berendezkedésünk ellen.

3. A munkáltató vezetője feladat körének átruházott jogkörben történő gyakorlása esetén sem mentesül a felelősség alól abban az esetben, ha az átruházott jogkör gyakorlója hibát követ el, mivel módjában áll megválasztani, hogy kinek milyen jogkör gyakorlását biztosítja.

4. Minden vezető beosztású dolgozónak tudnia kell, hogy a beosztott dolgozók problémáinak megoldatlansága egész tevékenységüket (mind a munkahelyen, mind a családi életben) előnytelenül befolyásolja és pesszimista hangulatot szül. Ezért egyetlen vezető, illetőleg utasítási (intézkedési) jogkörrel rendelkező személynek sincs joga lebecsülni a beosztottak problémáit azon az alapon, hogy az a munkáltató tevékenységéhez viszonyítva jelentéktelen ügy. Tudomásul kell venni, hogy minden dolgozó saját problémáját — legyen az kicsi vagy nagy — súlyosabbnak tartja és érzi mint annak a valóságos súlya.

Dr. Siklós Sándor

K. Gy.-né Szeged. József Attila sgt. 45. sz. alatti lakos kérdezi: A bíróság által megítélt ágyasok tartásdíj (150— Ft) a befizetésétől számított hány napon belül köteles a tartásdíjra kötelezett munkáltatója kifizetni? Ugyanis az esedékességtől számított 11 napot követően a kifizetés nem történt meg. Erre a kérdésre részben kitérő, részben pedig rendeltetésű választ („ne követe-lőzzem...”) osszam be a pénzt...”) kaptam a levonás és a kifizetésre kötelezett szerv. A Finommechanikai Vállalat illetékesétől.

Tekintettel arra, hogy a jogerősen megítélt tartásdíj a felbomlott házasságból visszamaradó gyermek eltartásához nyújt segítséget, azt minden késedelem nélkül a legrövidebb úton és módon kell a jogosultnak eljuttatni. A jogszabályi rendelkezés — az egyedül maradt gyermek és anyja érdekében — a fentieket egyértelműen előírja. Ezért az előírt munkáltatói kötelezettség teljesítése a tartásra jogosult részéről bármikor kikényszeríthető. Ez lényegében a tartásdíj kifizetésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések tartalmát. Mivel az előírt rendelkezéseket nem minden esetben tartják be, kénytelen vagyok az adott esetről egynéhány általános következtetést levonni.

1. Jogilag a kifizető — le-